ХОШ КӘЛМИСИНИЗ, ӘЗИЗ ГАРДАШЛАР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 127 (17.707). • 3 июнь 1980 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗДА ЯНА БАЙРАМ. ЭРТАГА ДИЁРИМИЗДА ОЗАРБАЙЖОН ССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ БОШЛАНАДИ. ИККИ ҚАРДОШ ХАЛҚ МАДАНИЯТИНИНГ БУ БАЙРАМИ ШЕЪРСЕВАР, САНЪАТСЕВАР ХАЛҚЛАРИМИЗНИНГ ЗЎР ШОДИЁНАСИГА АЙЛАНИБ КЕТАДИ.

АДАБИЁТЛАРИМИЗ ДЎСТЛИГИ — ХАЛҚЛАРИМИЗ ДЎСТЛИГИ

Ассалом, елкадош халқ, қардош ва жондош халқ, озарбайжонлик биродарларимиз! Бугун қуёш нури ва табиат саховатидан ял-ял товланиб турган кўҳна ва ҳамиша навқирон ўзбек диёрининг кексаю ёши байрамлардагидек кийиниб чиққан. Ҳа, бугун ўн беш қардош республикалар ичида тенгларнинг тенги бўлган «оқ олтин» республикаси меҳнат аҳли коммунистик жамият қуришдаги маслакдоши, илм-фан тилсимотини ечишдаги фикрдоши, пахта етиштириш ва нефть қазиб олишдаги тенгсиз маслаҳатгўйи, азиз Ватанимиз дастурхонини мўл-кўл қилишдек муштарак ишдаги асл мусобақадоши, қалби қайноқ, кўнгли дўстларига ҳамиша очиқ, латиф бир дўстини — Озарбайжон Совет Социалистик Республикасининг адабиёти ва санъати намояндаларини кутиб олмоқда.

Бугун Ўзбекистонда икки қардош халқнинг адабиёти ва маданияти байрами шу икки республика халқларининг шодиёна тантаналари бўлиб қолмай, балки кўп миллатли барча совет халқларининг катта байрами ҳамдир. Негаки, бизда байрамни ҳам, ташвишни ҳам биргаликда баҳам кўришдек олижаноб анъана ҳаётимизга чуқур сингиб кетган. Бир халқнинг байрами бутун Советлар мамлакати халқлари ва элатларининг байрамига айланади. Бир халқнинг ташвишига бутун мамлакат меҳнат аҳли шерик бўлади. Буни Ватанимиз халқлари кўп марта исботлаганлар. Улуғ Октябрь тонготаридаёқ буюк Ленин ёққан инқилоб машъали дунёнинг олтидан бир қисмига тенг бепоён мамлакатимиз узра баралла янгради. Рус пролетариати бошлаб берган буюк революцион жасорат издошлари бутун мамлакатимиз узра Октябрь байроғини шон-шарафларга буркадилар. Советлар диёрининг жўшқин ҳаёти бундай воқеаларга жуда бой.

Совет Иттифоқига уюшган эркин халқлар ва элатларнинг буюк бахти шундаки, улар ўзларининг иқтисодий ва маданий камол топишларида аввало улуғ рус халқининг ва барча қардош халқларнинг беғараз ёрдамидан баҳраманд бўлдилар. Мана шу ёрдам туфайли чор Россиясининг собиқ чекка ўлкаси бўлган Туркистон халқлари феодализм ботқоғидан социализм осмонига кўтарилдилар.

СССР халқларининг буюк ва муқаддас иттифоқи ленинча пролетар интернационализми байроғи остида туғилиб мустаҳкамланди. Айни шу байроқ остида мамлакатдаги барча миллат ва элатлар битта аҳил оилада жипслашдилар. Айни шу байроқ остида улар бир сафда туриб янги жамият қуришнинг ҳали ҳеч ким синаб кўрмаган йўлларидан бордилар, қолоқликни қадам-бақадам бартараф этиб, иқтисодий ва маданий тараққиётнинг чўққиларини забт этдилар. Интернационализм байроғи остида совет халқларининг бузилмас қардошлиги қарор топди. Шу байроқ остида барча совет миллатлари ва элатлари тенг ҳуқуқлилик ва суверенлик асосида кўп миллатли Совет давлатини барпо этдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев халқларимиз бирлиги ҳақида гапириб бундай деган эди: «Кўп миллатли совет халқининг бирлиги олмосдек мустаҳкамдир. Олмос ранг-баранг товланиб тургани сингари халқларимизнинг бирлиги ҳам уни ташкил этган миллатларнинг фазилатлари билан кўркамдир. Бу миллатларнинг ҳар бири бадавлат, тўлақонли, эркин ва бахтли ҳаёт кечирмоқда».

Буни бугунги кунда ўзининг адабиёт ва санъатининг ҳамма соҳаларида эришган ютуқларини кўз-кўз қилаётган қардош Озарбайжон мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Шуниси ғоят қувончлики, Совет Озарбайжони меҳнаткашлари ўнинчи беш йиллик улугвор режаларини амалга оширишда барча республикаларга ибрат кўрсатдилар. Улар саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида белгиланган юксак топшириқларини барвақт бажардилар. Ватан қардош Озарбайжоннинг меҳнатдаги жасоратини юксак баҳолаб, республика байроғига Ленин орденини қадаб қўйди.

Озарбайжон Совет ҳокимиятининг ўтган олтмиш йили мобайнида буюк юксалиш йўлини босиб ўтди. Шу вақт мобайнида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 156 баравар кўпайди. Ўтган йили республика саноати икки кунда ишлаб чиқарган маҳсулот бутун 1920 йилда ишлаб чиқарилганига тенг бўлди! Революциягача деярли ҳамма саноат молларини четдан олган республика бугунги кунда саноат маҳсулотининг 350 турини жаҳондаги 65 мамлакатга экспорт қилмоқда. Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулоти шу давр ичида етти баравар кўпайди.

Озарбайжон ва ўзбек халқларининг дўстлиги уларнинг тарихи каби қадимийдир. Низомий ва Навоий ўлмас асарларининг оташин қаҳрамонлари асрлар оша бизга илҳом бахш этиб келяпти, бу асарлар ҳар икки халқ сўз мулки султонларининг Шарқдаги барча ижодкорларга чинакам мактаб бўлганлигидан далолат беради. Ўзбек шоири Ғафур Ғулом билан Озарбайжон шоири Самад Вурғун сиймосида халқларимиз ўзаро баракали ижодий ҳамкорликнинг тимсолини кўрадилар. Озар юртининг оташнафас фарзанди Мақсуд Шайхзода ўзбек совет поэзияси ва драматургиясининг забардаст алломаси сифатида шуҳрат қозонди. Ўзбек китобхонлари Нариман Нариманов, Мирза Фатали Охундов сингари Озарбайжон классикларининг ўлмас дурдоналарини қандай эъзозласалар, Мирза Иброҳимов, Расул Ризо, Анор, Наби Ҳазрий, Сулаймон Рустам асарларини шундай чуқур қониқиш билан ўқийдилар. Қардош халқ маданиятининг Узеир Хожибеков, Булбул Мамедов, Рашид Бейбутов сингари улкан намояндалари ижоди ҳар бир ўзбек хонадонининг юксак маънавий мулки бўлиб қолди.

Бугун Озарбайжон адабиёти ва санъати таниқли намояндалари республикамизга ташриф буюришди. Улар зилзиладан кейин тамоман янги чирой очган азим пойтахтимиз, Андижон, Фарғона, Жиззах, Сирдарё, Наманган, Самарқанд, Бухоро ва республикамизнинг бошқа шаҳар ва қишлоқларида халқимиз эришган улкан ютуқлар билан танишадилар, Озарбайжон маданиятининг сўнгги ютуқларини қардошлари билан баҳам кўрадилар. Ҳеч шубҳа йўқки, Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари қардош маданиятларимиз кўпригига айланади, халқларимиз ленинча дўстлигини тағин ҳам мустаҳкамлашда қудратли омил бўлиб хизмат қилади.

СЕРҚУЁШ ДИЁРИМИЗГА МАРҲАБО, АЗИЗ ОЗАРБАЙЖОНЛИК ҚАРДОШЛАР!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИГА ХУШ КЕЛДИНГИЗ, АЗИЗ ДЎСТЛАР!

Салам, бөјүк Советләр Иттифагынын ваһид достлуг аиләсиндә гардаш халгларла чијин-чијинә ирәлиләјән, ҹанбир гәлбдә олан әзиз азәрбајҹанлы гардашларымыз! Күнәшин нурундан вә тәбиәтин сәхавәтиндән бол-бол бәһрәләнән гәдим вә һәмишә ҹаван Өзбәкистан торпағынын кениш көксү әзиз бајрамларда олдуғу кими бу күн дә ҹошғун фәрәһ һисси илә гарыр.

Бәли, бу күн бәрабәр һүгуглу он беш гардашдан бири олан «аг гызыл» республикасынын зәһмәткешләри коммунизм ҹәмијјәти гурмаг ишиндә мәсләк досту, елми, маарифи даһа да инкишаф етдирмәк јолларында фикир досту, памбыг бечәрмәкдә вә нефт истеһсал етмәкдә әвәзсиз мәсләһәтчиси, әзиз Вәтәнин сүфрәсини бол бәһәрлә тә'мин етмәк саһәсиндәки үмуми ишдә әсл јарыш јолдашы олан, гәлби гајнар, көнлү достларына һәмишә ачыг олан әзизләрини — Азәрбајҹан Совет Сосиалист Республикасынын әдәбијјат вә инҹәсәнәт нүмајәндәләрини гаршылајыр.

Ики гардаш халгын Өзбәкистанда кечирилән әдәбијјат вә мәдәнијјәт бајрамы јалныз бу ики республика халгларынын шадлыг тәнтәнәләри олмагла галмајыб, бәлкә ејни заманда бүтүн чохмилләтли совет халгларынын бөјүк бајрамына чеврилир. Чүнки биздә һәм севинҹимизә, һәм дә кәдәримизә һамымызын ејни дәрәҹәдә шәрик олмағымыз кими гијмәтли бир ән'әнә һәјатымызда чохдан бәри дәрин көк салмышдыр. Өлкәмиздәки һәр һансы бир халгын бајрамы бүтүн Совет Иттифагы халгларынын вә милләтләринин бајрамы демәкдир; һәр һансы бир халгын кәдәринә бүтүн өлкәмизин зәһмәткешләри шәрик олурлар. Буну Вәтәнимизин халглары дәфәләрлә сүбут етмишләр.

Бөјүк Октјабр үфүгүндә даһи Ленинин јандырдығы ингилаб мәш'әли дүнјанын алтыда бир һиссәсини тәшкил едән уҹсуз-буҹагсыз өлкәмизин көјләриндә күнәш кими парлады. Рус пролетариатынын башладығы бөјүк ингилабын ардыҹыллары Октјабр бајрағыны бүтүн өлкә үзәриндә шәрәфлә уҹалтдылар.

Совет Иттифагында бирләшән азад халгларын вә милләтләрин хошбәхтлији ондадыр ки, онлар өзләринин игтисади вә мәдәни инкишафларында, һәр шејдән әввәл, бөјүк рус халгынын вә бүтүн гардаш халгларын тәмәннасыз көмәјиндән бәһрәләнирләр. Вахтилә чар Русијасынын учгар бир кушәси олан Түркүстан халглары мәһз бу көмәјин сајәсиндә феодализм батаглығындан чыхыб сосиализм сәмасына јүксәлә билдиләр.

ССРИ халгларынын бөјүк вә мүгәддәс иттифагы Ленинчи пролетар бејнәлмиләлчилији бајрағы алтында јаранды вә мөһкәмләнди. Өлкәнин бүтүн халглары вә милләтләри һәмин бајраг алтында ваһид аиләдә бирләшди. Онлар һәмин бајраг алтында бир сырада дајанараг јени ҹәмијјәт гурмаг уғрунда һәлә һеч кимин кечмәдији јоллардан кечди, манеәләри аддым-аддым кәнар едиб, игтисади вә мәдәни јүксәлишин јени-јени зирвәләрини фәтһ етдиләр. Бејнәлмиләлчилик бајрағы алтында совет халгларынын сарсылмаз гардашлығы гәрар тутду. Бу бајраг алтында бүтүн совет халглары вә милләтләри бәрабәр һүгуг вә суверенлик әсасында чохмилләтли Совет дөвләтини јаратдылар.

Сов.ИКП Мәркәзи Комитәсинин Баш катиби, ССРИ Али Советинин Рәјасәт Һеј'әтинин Сәдри Л. И. Брежнев јолдаш халгларымызын бирлијиндән бәһс едәркән демишдир: «Чохмилләтли совет халгынын бирлији алмаз кими мөһкәмдир. Алмаз көј гуршағынын бүтүн рәнкләри илә бәрг вурдуғу кими, халгларымызын бирлији дә ону тәшкил едән милләтләрин ән јүксәк кејфијјәтләри илә әламәтдардыр. Бу милләтләрин һәр бири варлы, күмраһ, азад вә хошбәхт һәјат кечирмәкдәдир».

Буну һазырда әдәбијјат вә инҹәсәнәтин бүтүн саһәләриндә газандығы наилијјәтләри мүвәффәгијјәтлә нүмајиш етдирән гардаш Азәрбајҹанын тимсалында да көрмәк мүмкүндүр. Бу ҹәһәт чох фәрәһлидир ки, Совет Азәрбајҹанынын зәһмәткешләри онунҹу бешиллијин планларыны һәјата кечирмәк ишиндә гардаш республикалара нүмунә көстәрдиләр. Онлар сәнаје вә кәнд тәсәррүфаты мәһсуллары истеһсалындакы јүксәк өһдәликләри артыгламасилә јеринә јетирдиләр. Гардаш Азәрбајҹанын әмәк һүнәрини Вәтәнимиз јүксәк гијмәтләндирди, республиканын бајрағына Ленин ордени санҹылды.

Азәрбајҹанда Совет һакимијјәтинин јарадылдығы 60 ил мүддәтиндә республика бөјүк јүксәлиш јолу кечмишдир. Бу вахт әрзиндә сәнаје мәһсулларынын истеһсалы 156 дәфә артыб. Өтән ил республиканын ики күндә истеһсал етдији сәнаје мәһсулу бүтүн 1920-ҹи илдәки сәнаје мәһсулуна бәрабәр олду. Ингилаба гәдәр лазым олан сәнаје малларыны кәнардан алан республика һазырда истеһсал етдији сәнаје мәһсулунун 350 нөвүнү дүнјанын 65 өлкәсинә ихраҹ едир. Кәнд тәсәррүфаты мәһсулу бу дөвр әрзиндә 7 дәфә артмышдыр.

Азәрбајҹан вә өзбәк халгларынын достлуғу онларын тарихи кими гәдимдир. Низами вә Нәваинин өлмәз әсәрләринин ҹанлы гәһрәманлары әсрләри ашыб кәләрәк бизә илһам бәхш едир; бу әсәрләр һәр ики халгын сөз мүлкү һакимләринин Шәргин бүтүн јарадыҹы сәнәткарларына бир мәктәб олдуғуна дәлаләт едир. Өзбәк шаири Гафур Гулам илә Азәрбајҹан шаири Сәмәд Вурғунун симасында халгларымыз гаршылыглы јарадыҹылыг әмәкдашлығынын көзәл нүмунәсини көрүрләр. Одлар јурдунун од нәфәсли оғлу Мәгсуд Шејхзадә өзбәк совет поезијасы вә драматуркијасынын көркәмли нүмајәндәси кими шөһрәт газанды. Өзбәк охуҹулары Азәрбајҹанын Нәриман Нәриманов, Мирзә Фәтәли Ахундов кими классикләринин өлмәз сәнәт инҹиләрини әзизләдикләри кими, гардаш халгын Мирзә Ибраһимов, Рәсул Рза, Анар, Нәби Хәзри, Сүлејман Рүстәм кими гәләм саһибләринин јарадыҹылығыны да мәһәббәтлә изләјирләр. Азәрбајҹан мәдәнијјәтинин Үзејир Һаҹыбәјов, Бүлбүл Мәммәдов, Рәшид Беһбудов кими бөјүк нүмајәндәләринин јарадыҹылығы Өзбәкистанын һәр бир мусиги пәрәстишкарынын јүксәк мә'нәви сәрвәти олараг галыр.

Бу күн Азәрбајҹан әдәбијјаты вә инҹәсәнәтинин көркәмли нүмајәндәләри республикамыза тәшриф кәтирмишләр. Онлар зәлзәләдән сонра јенидән тикилмиш көзәл пајтахтымыздан, Әндиҹан, Фәрганә, Наманган, Ҹиззах, Сыр-Дәрја, Сәмәргәнд, Бухара вә республикамызын дикәр шәһәр вә кәндләриндә халгымызын әлдә етдији бөјүк мүвәффәгијјәтләрлә таныш олаҹаг, Азәрбајҹан мәдәнијјәтинин сон наилијјәтләрини гардашлары гаршысында нүмајиш етдирәҹәкләр. Һеч шүбһә јохдур ки, Азәрбајҹан әдәбијјаты вә инҹәсәнәти күнләри гардаш мәдәнијјәтләримизин нүмајишинә чевриләҹәк, халгларымызын ленинчи достлуғунун даһа да мөһкәмләнмәсиндә гүдрәтли амил олаҹагдыр.

Күнәшли дијарымыза хош кәлибсиниз, әзиз азәрбајҹанлы гардашлар!

Совет Өзбәкистанына хош кәлибсиниз, әзиз достлар!

САЛОМ, ЎЗБЕКИСТОН

Бахтиёр ВАҲОБЗОДА,
Озарбайжон ССР Давлат мукофотининг лауреати

Улуғбекнинг юлдузлари ёнишди,
Сенга мендан, менга сендан дениишлик.
Тарихларнинг қатидадир бу бари
Бир-бировдан олдик ўлан, хонишни.

Юртинг неъматидан баҳра олганмиз,
Сенинг бедовингга пичан солганмиз.

Навоийнинг жон олгувчи ғазалин,
Тинглаб ишқнинг оловида ёнганмиз.

Ўзбекистон—Озарбайжон ёнида,
Меҳр, севги, иккovининг жонида.
Дўстга ҳотам, душманига бевёв
Киприкларн устидадир, қонида.

Даламизда оқ олтинлар тойланди,
Орзуга ёр дилларимиз бойланди,
Бир ақида, бир маросим, тўй тузиш,
Одатлар ҳам қардошликка айланди.

Биз бир йўлнинг йўлчисимиз азалдан,
Элатимиз яшнар қўшиқ, ғазалдан.
Салом оға, мактубимни бир умр
Сенга меҳрим изҳори деб ёзарман.

БИРГАЛИКДАГИ УЧИШ ПРОГРАММАСИНИ ТУГАЛЛАЙ ТУРИБ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 2 июнь. (ТАСС). Халқаро экипажнинг «Салют-6»—«Союз-35» — «Союз-36» орбитал комплекс ичида биргаликдаги тадқиқотлар программаси ниҳоясига етай деб қолди.

Леонид Попов, Валерий Рюмин, Валерий Кубасов ва Берталан Фаркаш Совет-Венгрия медицина-биологик ва технологик экспериментларининг якунловчи операцияларини бажардилар ва «Союз-35» кемасини Ерга қайтиш учун тайёрлай бошладилар. Космонавтлар ўтказилган тадқиқотлар материаллари жойланган контейнерларни туширилувчи аппаратга, фойдаланилган асбоб-ускуналарни эса маиший бўлмага чиқариб қўймоқдалар.

Телеметрик ахборот маълумотларига ва орбитадан қилинаётган докладларга кўра, «Салют-6» станцияси билан «Союз-35» ва «Союз-36» кемалари ичидаги системалар нормал ишламоқда.

Попов, Рюмин, Кубасов ва Фаркаш ўртоқларнинг кайфиятлари яхши.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Самарқанд области (область партия комитетининг секретари Б. Раҳимов, область ижроия комитетининг раиси С. Ҳамроқулов, область комсомол комитетининг секретари С. Аҳмедов, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи У. Жуманов).

ПИЛЛАЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

САМАРҚАНД

Самарқанд областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия XXV съездининг, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва 1979 йил ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани кенг авж олдириб, пилла тайёрлаш плани ҳамда мажбуриятини 31 майда адо этдилар. Давлатга 3000 тонна қимматли хом ашё сотилди, ҳар қути қурт уруғидан 82 килограммдан пилла олинди.

Ўнинчи беш йиллик топшириғи 115 процент бажарилди, пландан ташқари 2030 тонна юқори сифатли пилла топширилди.

Пахтачи, Нарпай, Хатирчи, Пайариқ, Оқдарё, Большевистик, Иштихон, Пастдарғом, Самарқанд районларининг пиллачилари план ва социалистик мажбуриятларни анча ошириб адо этдилар. Пахтачи районидаги Охунбобоев номли, Каттақўрғон районидаги «Пролетарий», Нарпай районидаги «Иттифоқ», Хатирчи районидаги «Москва», Большевистик районидаги К. Маркс номли, Иштихон районидаги «Муродобод», Самарқанд районидаги Максим Горький номли, Пайариқ районидаги «Ленинизм» колхозлари, Пастдарғом районидаги «Прогресс» совхози юксак кўрсаткичларга эришиб ҳар қути қурт уруғидан 90—100 килограммга етказиб пилла олдилар.

Илғор пиллачилардан Фотима Баратова, Тош Ҳамроева, Тошбуви Қаландарова, Хосият Шоимова, Елизавета Максимова, Ҳадича Қорашонова ва бошқа кўпгина пиллачилар ҳар қути қурт уруғидан 115—130 килограммдан пилла топширдилар.

Область пиллачилари эришган меҳнат ғалабаси колхозчилар ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати, пиллачиликни саноат асосига ўтказиш тадбирлари изчиллик билан амалга оширилаётганлиги, илм-фан ютуқлари ва илғор тажриба кенг қўлланилаётганлиги, партия ташкилотлари; совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларининг катта ташкилотчилик, ғоявий-тарбиявий ишлари натижасидир.

Пилла териш ва давлатга сотиш давом эттирилмоқда.

Самарқанд областининг пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пилла етиштириш ва тайёрлашни 3500 тоннагача етказиш мажбуриятини олдилар.

СУРХОНДАРЕДАН НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

ИККИНЧИ ЎРИМ ТУГАЛЛАНДИ

Сурхондарё области қишлоқ хўжалиқ меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва 1979 йил ноябрь Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида фермалар маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш ва чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлаш учун социалистик мусобақани авж олдириб, 2 июнда беданинг иккинчи ўримини тугалладилар. Икки ўримда 20 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 126 центнердан беда пичани йиғиштириб олинди.

Ленин йўли районининг хўжаликлари ҳар гектар майдондан 140 центнер, Ангор, Сариосиё районларининг хўжаликлари 130 центнер, Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхози ҳар гектар майдондан 150 центнер, Муродов номли совхоз 140 центнер, «Талимарон», Ҳ. Олимжон номли, «Советобод» совхозлари 135 центнер, Қумқўрғон районидаги «Москва», Ангор районидаги Куйбишев номли, Шўрчи районидаги «Ленинобод», Денов районидаги Охунбобоев номли, Термиз районидаги Жданов номли колхозлар 130-140 центнердан беда пичани тайёрладилар.

Бедаси ўриб олинган ҳамма ерлар суғорилиб, минерал ўғитлар билан озиқлантирилмоқда.

(ЎзТАГ).

«КРАСНИЙ ФАКЕЛ» ТОШКЕНТДА

Новосибирскнинг «Красний факел» давлат театри Тошкентдаги гастролларини М. Шатров пьесаси асосида саҳналаштирилган «Большевиклар» спектакли билан бошлади. Сибирдан келган бадиий коллектив Ўзбекистон пойтахтидаги томошалари билан ўзининг олтмиш йиллигини якунлайди.

Мамлакатнинг энг кекса театрларидан бири «Красний факел» театр санъатимизнинг энг яхши анъаналарини давом эттириб ривожлантирмоқда. Унинг саҳнасида М. Горький, Н. Погодин, Б. Лавренев, М. Булгаков, В. Вишневский, К. Симонов, А. Арбузов, Л. Зорин пьесалари қўйилган. Совет драматургларининг пьесалари театрнинг репертуарида асосий ўринни эгаллайди. Рус ва чет эл классикларининг асарлари кенг намойиш этилади. Проблемаларининг актуаллиги, классик асарларни истеъдод билан гавдалантириши, спектаклларининг юксак савияда эканлиги учун «Красний факел»ни «Сибирь МХАТ»и деб атайдилар.

Саҳна усталаридан ўн бир киши фахрий унвонга эга. СССР Давлат мукофоти лауреати В. Е. Бирюков, РСФСР халқ артистлари А. В. Гаршина билан А. Я. Покидченко ва бошқа бир қанча кишилар шулар жумласидандир. Театр ҳамиша ёшлар билан — Новосибирск билим юртларини битириб чиққан кишилар билан тўлдириб борилмоқда. Улар «Красний факел»нинг шонли анъаналарини давом эттирмоқдалар.

Сибирликлар Тошкентдаги гастролларининг репертуари совет драматургларининг, рус ва чет эл классикларининг асарларидан тузилган. Булар — А. Островскийнинг «Ҳақиқат — яхши, бахт эса ундан ҳам яхши» комедияси, Чеховнинг «Ваня тоға» пьесасининг премьерасидир. Тошкент афишаларида В. Розовнинг «Карқур уяси» пьесасини, В. Пановaнинг «Севги ғаройиботлари тўғрисида гаплашайлик» деган драматик повестини (бу спектакль ҳозирдаёқ икки юз мартадан кўпроқ қўйилган ветеран спектаклдир), А. Абдуллиннинг «Ўн учинчи раис» замонавий драмасини кўриш мумкин.

Театр директори РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. И. Дорожконинг ЎзТАГ мухбирига маълум қилишича, коллектив (Сибирь театри Горький номли театр саҳнасида томошалар кўрсатади) спектаклардан ташқари Тошкент меҳнаткашлари ва областдаги навқирон саноат шаҳарларининг меҳнаткашлари билан клублар ва маданият саройларида учрашишни ҳам планлаштирмоқда. «Репертуаримизни тўлдирадиган ҳозирги ўзбек авторининг пьесаси Ўзбекистон билан илк бор учрашувимизнинг натижаси бўлиб қолиши тўғрисида ҳам ўйламоқдамиз», деди у.

СИЗЛАРГА ТИНЧЛИК ЁР БЎЛСИН!

«Ўз фарзандларимиз учун кулфатга қарши, урушга қарши отланамиз»! — Тошкент жамоатчилигининг Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунига бағишланган тантанали йиғилиши қатнашчиларининг нутқлари ана шу фикр билан суғорилган эди. Тельман номли паркда бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари тинчлик учун, барча мамлакатлар ва халқлар ёш авлодининг бахт-саодати учун курашга бутун кучларини бағишлашга азму қарор берганликларини изҳор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет ва маъмурий органларда кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети меҳнаткашлар шикоят ва таклифлари бюросининг мудири ўртоқ Абдулҳай **Аҳадов**га Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист фахрий унвони берди.

Азәрбајҹан, күл бағысан,

«Озарбайжон шахдам қадамлар билан бормоқда». — Боку шаҳрига Ленин орденини топширишга бағишланган тантаналарда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтган бу гапларда Совет Озарбайжони меҳнат аҳлининг ютуқлари ва муваффақиятлари, эришган зафарлари кўлами тўла ўз ифодасини топган.

Тарих ҳисобида 60 йил жуда қисқа муддат. Кўҳна озар заминида халқимизнинг кўп асрлик тарихи мобайнида озмунча воқеалар содир бўлмади дейсиз. Аммо шуни дадил айтиш мумкинки, Совет ҳокимияти даврида ўтган 60 йил кишилар тақдирини тубдан ўзгартириб юборди, халқнинг асрий орзу-умидларини рўёбга чиқариш имконини берди. Ҳаётни социалистик тарзда қайта қуриш Озарбайжон қиёфасини таниб бўлмас даражада ўзгартириб, халқнинг бунёдкор, ижодий кучлари намоён бўлиши учун ёрқин уфқлар очиб берди.

ЯГОНА ОИЛАДА

З. БАГИРОВ,
Озарбайжон ССР маданият министри

Совет ҳокимияти йилларида юз берган ажойиб ўзгаришларни рақамлар тили билан ҳикоя қиладиган бўлсак, бу манзара яна ҳам яққол гавдаланади. Ҳозирги кунда Озарбайжон 1920 йилда ишлаб чиқарилганига нисбатан 123 баравар кўп саноат маҳсулоти етказиб бермоқда. Республикамизда саноатнинг 25 тармоғи бўлиб, 650 йирик корхонани ўз ичига олади. 300 турдаги саноат маҳсулоти дунёнинг 60 мамлакатига юборилмоқда. Каспийдаги афсонавий Нефть Дошлари шаҳри катта обрў қозонди.

Совет Озарбайжони босиб ўтган йўл асрларга татийди. Тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар, айниқса ёрқин из қолдирди. Худди ана шу йилларда халқ хўжалиги ва меҳнаткашлар фаровонлиги мислсиз суръатлар билан ривожланди. Республика саккиз йилдан буён муттасил КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланмоқда. Маданият ва санъат барқ уриб гуллаб-яшнамоқда. Озарбайжон халқининг таланти тўла намоён бўлмоқда.

Кўҳна маданиятга эга бўлган Низомий, Фузулий, Воқиф сингари алломаларни жаҳонга етказиб берган, М. Ф. Охундов, М. А. Собир сингари мутафаккир ва файласуфларни, Ж. Маматқулизода сингари адибларни ўз бағрида тарбиялаб, вояга етказган Озарбайжон республикасининг довруғи эндиликда бутун оламга машҳур. Ширвоншоҳлар саройидек комплексларни, Бокудаги машҳур Қиз қалъаси, икки минг йиллик тасвирлар солинган «Гобустон» ёдгорлиги халқимизнинг ижодий даҳосидан далолат беради.

Аммо Озарбайжон халқи маданияти Совет ҳокимияти йилларидагина чинакам гуллаб-яшнади, ўтмишнинг ўлмас асарлари кенг халқ оммасининг мулкига айланди. Бир вақтлари мутаассибларнинг ашаддий қаршилигига дуч келиб, улар қўлида ваҳшиёна бўғизланган Гусейн Араблинский диёрида ҳозир 15 профессионал давлат театри, филармония, консерватория, санъат институти ишлаб турибди. Шекспир, Островский, Охундов асарлари театрларимиз репертуаридан мустаҳкам ўрин олган. Айни пайтда Ж. Жабборли, С. Вурғун, М. Иброҳимов, И. Қосумов, И. Эфендиев, Анор, ака-ука Иброҳимбековларнинг замонавий мавзуларда ёзилган асарлари репертуарлар негизини ташкил этган. М. Ҳусейн, М. Иброҳимов, С. Раҳимов, С. Вурғун, С. Рустам, Р. Ризо, Н. Ҳазрий, Б. Ваҳобзода сингари шоир ва ёзувчиларнинг асарлари мамлакатимиздан ташқарида ҳам маълум ва машҳурдир.

Халқнинг қалбини билмоқчи бўлсанг, унинг қўшиғига қулоқ сол, деган нақл бор. Озарбайжон музикаси бугунги кунда бутун мамлакатимизда ва чет элларда баралла янграмоқда. Ҳолбуки, ниҳояти асримизнинг бошларида музикамиз, асосан халқ ижодидан иборат эди. Куйларни нотага ёзиш мутлақо йўқ эди.

Узеир Ҳожибеков профессионал озарбайжон музикасининг асосчиси бўлди. Мана 80 йилдирки, унинг «Лайли ва Мажнун» миллий операси ҳамон саҳнада ўйнаб келинмоқда. Шу вақт ичида бу асар уч минг мартадан кўпроқ томошабин билан юз кўришди. У. Ҳожибековнинг «Аршин мол олон» музикали комедияси жаҳон саҳналаридан мустаҳкам ўрин олди. Санъатнинг балет, симфоник, камер ва эстрада музикаси, профессионал қўшиқ жанрлари юзага келиб, ривож топди.

Совет ҳокимияти йилларида ўзига хос ва чуқур профессионализм руҳи билан йўғрилган миллий композиторлик мактаби шаклланди. Қора Қораевнинг «Етти гўзал», «Чақмоқли сўқмоқлар» сингари балетлари мамлакат ва чет эллардаги театрларнинг репертуаридан мустаҳкам ўрин олди. Ниёзий бошчилигидаги оркестр куйлари Париж, Лондон, Эрон, Анқара саҳналарида янгради. Булбул, Рашид Бейбутов, Шавкат Алекперова, Муслим Магомаев, Лутфиёр Имонов, Франгиз Аҳмедова, Рауф Отакишиев, Зайнаб Ҳонларова, Пўлат Булбул ўғли, Фидан Қосимова қўшиқларига ром бўлмаган тингловчини топиш қийин.

Бир вақтлари буюк пролетар ёзувчиси Максим Горький Боку каби даҳшатли ва кўримсиз дўзахи шаҳар бўлмаса керак, деган эди. Бугунги кунда Совет Озарбайжони пойтахтини жаҳондаги энг гўзал шаҳарлар билан қиёслашади, ўтмиш шаҳарсозлиги билан замонавийлик уйғунлашиб кетганлигидан завқланишади.

Кейинги ўн йил маданият ва санъат соҳасида ҳам самарали юксалиш йиллари бўлди, дейиш мумкин. Бу, аввало республика партия ташкилотининг катта яратувчилик фаолияти билан боғлиқдир. Партия инсон маънавий дунёсининг шаклланишида, коммунистик ғоявийлиги, маънавий эътиқоди ва маданияти камол топишида адабиёт ва санъатни ғоят муҳим восита, деб ҳисоблайди. Инсонни камол топтириш, уни ўтмишнинг бизга ёт бўлган иллатларидан халос қилиш учун олиб борилаётган изчил кураш адабиёт ва санъат соҳасида яратилаётган асарлар мазмунида ҳам ўз ифодасини топмоқда, адабиёт ва санъатни ҳаётга жуда яқинлаштириб қўймоқда.

Қардош совет республикалари билан маданий ҳамкорлигимиз тобора кучаймоқда. Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунлари, Грузия, Арманистон фани ва маданияти кунлари, Украинада ўтказилган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари халқимизнинг маънавий ҳаётида ўчмас из қолдирди. Кейинги йилларда анъанавий ўтказиб келинаётган бу тадбирлар қардош маданиятларимизнинг бир-бирини бойитишдаги роли тобора кучайиб бораётганидан далолат беради.

Республикамизда бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларининг аҳамиятини нима билан қиёслаш мумкин. Ўша кунлар ҳар икки халқ ҳаётидаги энг ёрқин кунлар, байрамлар бўлган эди. Ўн кун мобайнида бутун республикамиз тингловчилар ва томошабинларнинг улкан аудиториясига айланди. 29 шаҳарда 75 концерт, 7 балет спектакли, 120 дўстлик кечалари бўлиб ўтди. Ўзбекистонда яратилган кинофильмлар фестивали бўлиб ўтди. Озарбайжон диёрида декададан кейин дўстлик хиёбонлари, Ўзбекистон номи билан аталувчи кўчалар пайдо бўлди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев таъкидлаганидек, республикаларимизда ўтадиган адабиёт ва санъат кунларини меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, интернационал руҳда тарбиялашни янада кучайтириш, халқларимиз маданиятларини бир-бирига яқинлаштиришнинг муҳим омили, деб биламиз.

Ўзбекистонда ўтадиган адабиёт ва санъат кунларида республикамизнинг мингдан зиёд вакиллари қатнашади. Ўзбекистонлик дўстларимиз ҳузурида бериладиган ижодий ҳисоботда етакчи бадиий коллективлар ва ижрочилар қатнашади. У. Ҳожибеков номли давлат симфоник оркестри, камер оркестри, давлат хор капелласи шулар жумласидандир.

А. Бадалбейлининг «Қиз қалъаси» спектаклининг премьераси билан бундан қирқ йил муқаддам Озарбайжон балети дунёга келган эди. Эндиликда «Етти гўзал», «Чақмоқли сўқмоқларда», «Минг бир кеча» балетлари санъатимиз дурдоналари қаторидан жой олди.

Ўзбекистонлик тингловчиларга совет эстрадасининг ажойиб устаси, СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Рашид Бейбутовнинг номи яхши маълум. Давлат қўшиқ театри бу ажойиб санъаткор раҳбарлигида «Сени куйлайман, Озарбайжон» программаси билан чиқади. СССР халқ артисти Муслим Магомаев раҳбарлигидаги эстрада-симфоник оркестр программасида совет ва чет эл композиторларининг ажойиб қўшиқлари янграйди.

«Гая» эстрада концерт ансамбли, «Муғам» жаз ансамбли, машҳур артистлар Зайнаб Ҳонларова, Шавкат Алекперова, Сора Қадимова, Назокат Мамедова, Ислом Ризаев иштирокидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли, «Жўжаларим» болалар хореография коллективининг чиқишлари серзавқ томошабинларга манзур бўлади, деб ўйлаймиз.

Маданиятимиз байрами программаси шундай қилиб тузилганки, ўн кун мобайнида Озарбайжон бадиий ҳаётининг ҳамма соҳаларини тўлиқ намойиш этиш имконияти туғилади. Кўргазмалар, тасвирий санъат асарлари, амалий санъат кўргазмалари, болалар чизган суратлар, «Совет Озарбайжони —бугун» фотокўргазмаси, фильмларимиз кинофестивали, адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувлар — мана шуларнинг ҳаммаси ўзбекистонлик қардошларимизнинг Озарбайжон маданияти билан яқиндан танишувига имкон беради.

«Адабиёт ва инжасанатъ» газетасининг бош редактори Нариман Ҳасанзода журналист, олим ҳамда таниқли шоирдир. Унинг оташин коммунист Н. Нариманов ҳақидаги асари озарбайжон шеъриятида алоҳида ўрин тутади. Шоир асарларида замондошларини улуғлайди. Машҳур механизатор, СССР Олий Советининг депутати Тарлан Мусаева Н. Ҳасанзоданинг севимли қаҳрамонидир. Шоир кўп асарларида бу машҳур механизаторнинг қаҳрамонона меҳнатини мадҳ этади. Ижоддан бўш пайтларида у Т. Мусаева билан учрашиб меҳнат ютуқлари ҳақида суҳбатлашади. Бу эса шоирда янги ижодий режалар туғдиради. Суратда: Н. Ҳасанзода қаҳрамони Т. Мусаева билан.

Бугунги кунда озарбайжонлик олимларнинг улкан тадқиқотлари совет фани равнақига муносиб улуш бўлиб қўшилмоқда. Республикада кўплаб илмий-тадқиқот институтлари ишлаб турибди. Бу институтларда таниқли олимлар қатори юзлаб ёш олимлар илмий-тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Суратда: Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг институтларидан бирида тажриба пайти.

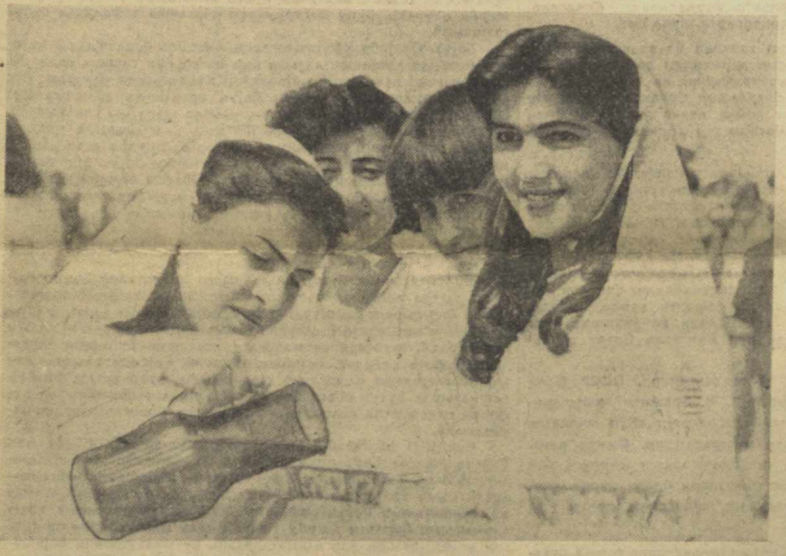

Барно ва меҳнаткаш Боку қизлари.

В. Ибодов ва М. Шарипов фотолари.

БИРИ БИРИГА УСТОЗ...

САҲНАДОШЛАРМИЗ

Ўзбек ва озарбайжон халқлари азалдан оға-ини бўлиб келганлари ҳаммага аён. Халқларимизнинг миллий урф-одатлари, тили яқинлигидан ташқари этнографияси, бой оғзаки ижоди ҳам ўзаро ҳамоҳангдир.

Бу яқинлик адабиёт ва санъатнинг барча турларида, жумладан, театр санъатида ўз ифодасини топиб келаётир. Бизнинг Озарбайжонда профессионал театр санъати бирқадар илгари вужудга келган. Ана шу театр труппалари инқилобдан олдин ҳам Ўрта Осиёга, шу жумладан, Ўзбекистонга тез-тез ижодий сафарларга бориб турганлар. Шу ўринда озарбайжон халқининг ардоқли санъаткори Сидқи Руҳуллонинг труппаси хизматларини алоҳида таъкидлагим келади. Бу улкан санъаткор бизнинг ўлкамизда ҳам, қардош диёрларда ҳам театр санъатининг вужудга келиши ва ривожланишида кўп ишлар қилган. У Маннон Уйғур, Муҳиддинқори Ёқубов, Етим Бобожонов каби атоқли ўзбек санъаткорлари билан яқин ижодий алоқада бўлган. С. Руҳулло ана шу ўзбек санъат намояндалари билан ҳамкорликда бир қатор Озарбайжон адибларининг асарларини ўзбек театрлари саҳнасида намойиш қилган. Айниқса, машҳур санъаткор Узеир Ҳожибековнинг асарларини, хусусан, «Аршин мол олон»ни ўзбек томошабинларига кўрсатишда бу санъаткорларнинг ижодий ҳамкорлиги катта роль ўйнаган.

Кейинги йилларда ҳамкорлигимиз янада кенг қулоч ёйди, ривожланди. СССРнинг ярим асрлик юбилейи муносабати билан озарбайжон театр жамиятининг ташаббусига кўра республикамизда қардош республикалар театр санъати кунлари ўтказилганди. Шунда Ўзбекистон театр санъати куни ғоят ҳаяжонли бўлгани хотирамиздан сира кўтарилмайди.

Ҳамкорлигимизнинг энг яхши самараларини мен саҳналаримизда бир-биримизнинг асарларимиз намойиш қилинаётганида яққолроқ кўраман. Республикамиз санъат мухлислари атоқли ўзбек адиби Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» асарини М. Азизбеков номли академик драма театри саҳнасида томоша қилганлар. Ҳар икки халқнинг фарзанди бўлган Мақсуд Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек» фожиаси Боку радиоси орқали ижро этилганди. Булардан ташқари Кировобод шаҳридаги Ж. Жабборли номли драма театри коллективи талантли ёш драматург Абдуқаҳҳор Иброҳимовнинг «Биринчи бўса» драмасини, Сумгаит театри санъаткорлари эса Максим Каримовнинг «Интилганга толе ёр» асарини саҳнага қўйиб, томошабинларга тақдим этдилар. Айни вақтда кўплаб озарбайжон адибларининг асарлари ўзбек театрлари саҳнасида намойиш қилинаётганини биламиз.

Ўзбекистонда ўтадиган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари азалий дўстлигимиз, ижодий ҳамкорлигимизнинг бундан кейин янада тараққий этишида муҳим босқич бўлиб қолади, деган умиддамиз.

Шамси БАДАЛБЕЙЛИ,
Озарбайжон театр жамияти правлениесининг раиси.
Меҳди МАМЕДОВ,
Лутфиёр ИМОНОВ,
СССР халқ артистлари.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

Озарбайжонда 60 йил ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 156 баравар кўпайди. Бутун 1920 йилда ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳозир икки кунда тайёрланади. Ўтган йилнинг ўзидагина саноат маҳсулотининг ўсиши 1913 йил Озарбайжондаги саноат ишлаб чиқариши бутун ҳажмидан беш баравардан зиёд кўпайди.

●

Кейинги ўн йил ичида республиканинг экономикаси айниқса гуриллаб ривожланди. Шу вақт ичида бутун урушдан аввалги даврга нисбатан 1,3 баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

●

Мамлакатнинг нефтчилари ишлатадиган маҳсулотнинг кўпчилигини чиқарувчи Озарбайжон нефть кон машинасозлиги республикада ғоят тез суръатлар билан ривожланмоқда. Меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш объектларини ўстириш жиҳатидан беш йилликка мўлжалланган суръатларга муддатидан илгари эришилди. Улар беш йиллик бошланишидан бери 1,5 баравардан зиёд кўпайди. 210 хил янги маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Сўз—Озарбайжон юлдузларига

БУХОРО ҚОРАКЎЛИ—ШАКИДА

Шамама ҲАСАНОВА,
Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати, Фузулий районидаги «1 Май» колхозининг раиси

— Ҳозирги кунда республикамиз қишлоқ хўжалигининг энг кенжа тармоғи бўлмиш қоракўлчилик тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу тармоқ уч-тўрт йил муқаддам Шаки чорвачилик районига Бухоро областидан бир неча ўн бош қоракўл қўй келтиришдан бошланган эди. Қўйлар Катта Кавказ тоғолди шароитига яхши мослашди ва соғлом насл бера бошлади. Чорвадорларимиз қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказдилар. Айни кунларда қоракўл қўзилар беш минг совлиққа мўлжалланган Озарбайжондаги дастлабки қоракўлчилик комплексига жойлаштирилди.

Чорвачилик яшнаган диёр— Ўзбекистон чорвадорларидан республикамиз чорвадорлари қоракўлчилик борасида кўп тажрибаларни ўрганишяпти.

МЕТАЛЛУРГЛАРИМИЗ ТУҲФАСИ

Исрафил ГУСЕЙНОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати, «Каспиймонефть» бирлашмасига қарашли Квитня номидаги 28-пармалаш бригадасининг пармаловчи мастери

— Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари диёримизда зўр шодиёнага айланган эди. Боку саноат корхоналарида бу дўстлик шарафига бағишланган вахта ҳамон кўтаринки руҳда давом этмоқда. Саноатчиларимиз Ўзбекистон буюртмаларини муддатидан олдин ва сифатли бажармоқдалар. Бу борада, айниқса В. И. Ленин номидаги Озарбайжон қувур прокати заводи металлургларининг иши ибратлидир. Улар Ўзбекистон нефтчилари, геолог ва мелиораторлари учун маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича ярим йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажардилар ва буюртмачилар адресига пландан ташқари минглаб тонна юқори сифатли қувур жўнатдилар. Бу — уларнинг икки қардош халқ маданияти байрамига ҳозирлаган муносиб туҳфасидир.

ҚЎЛИМИЗ КЎКСИМИЗДА

Комил ЯШИН,
Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Совет Ўзбекистони ҳамда Озарбайжон халқларининг ўзаро дўстлиги ва ҳамкорлигининг азалий, теран илдизлари бор. Барча қардош халқлар ўртасида бўлгани каби озар ва ўзбек халқлари ўртасидаги бу дўстлик ришталари ҳам гражданлар уруши йилларида, империалистик интервенция, социалистик қурилиш йилларида, Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида, коммунистик қурилишни кенг авж олдириш йилларида ва бугунги социалистик жамиятимизнинг барча соҳада ялпи юксалиш даврларида мустаҳкамланди ва бундан кейин ҳам янада мустаҳкамланаверади.

Бизнинг жонажон Ўзбекистонимизда пахта қанчалик ардоқли ва ифтихоримиз бўлса, қардош Озарбайжонда нефть ва газ шу қадар ардоқли ва ифтихорлидир. Шунингдек, саноат ва қишлоқ хўжалиги, фан, техника ва маданиятнинг ҳар бир тармоғида барча қардош халқлар қатори озар ва ўзбек халқларининг ўзаро ҳамкорлиги, ўзаро тажриба алмашувлари, ўзаро мустаҳкам дўстлиги ҳамиша катта ижобий, умрбоқий самаралар бериб келаётир. Зотан, бизнинг кўпмиллатли жондош ва қондош совет халқлари яшаётган қадди баланд Ватанда бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

Азалий, анъанавий, рамзий ана шу буюк дўстлик қудратининг яна бир намойиши серқуёш Ўзбекистонимиз пойтахти Тошкентда бошланаётибди. Ўлкамизда ўтадиган Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг Тошкентда очилиши катта дўстлик ва қардошлик, ҳамкорлик ва бахтиёрлик шодиёналарига айланиб кетиши табиийдир. Худди ана шундай катта адабиёт ва санъат байрамининг Озарбайжонда ўтганига эса ҳали кўп бўлгани йўқ. Ўшанда бизнинг шоир ва ёзувчиларимиз, композитору, кинематографчилар, хонанда ва созандаларимиздан иборат катта делегациямиз Озарбайжон бўйлаб сафарда бўлишган, ўз ижодларини, санъатларини намойиш қилишган, дўстлик ва ҳамкорликнинг янги истиқболли режаларини тузиб қайтишган эди.

Мана, бугун ана шу эзгу ҳамкорликнинг, маданий, адабий ҳамкорликнинг сурури, самарали оқими давом этади. Озарбайжон билан Ўзбекистон халқларининг бу ҳамкорлиги ҳам азал-азалдан давом этиб келаётир.

Ахир, ўзбек адабиётининг асосчиси ва классиги Алишер Навоий Озарбайжон классик шоири Низомий Ганжавийни ўз устози, деб ҳисоблаган. Шунингдек, лирик озар классик шоири Фузулий Навоийни ўз устози, деб билгани жаҳонга маълум. Ёки олайлик, қадимдан жуда кўп озар олимлари Шарқнинг улуғ мутафаккири Абу Али ибн Синони устозлари, деб билишган.

Айни кунларда эса Озарбайжон ва Ўзбекистон ҳар соҳада мусобақадош, қариндош ва жондош. Жумладан, шоиру шуорамиз, санъату саодатимиз ҳам қўзу қош, эгизак!

Зотан, Мирза Фатали Охундов билан Ҳамза Ҳакимзоданинг ижодий фаолияти бир-бирига уйғун, эгизак! Зотан, Жаъфар Жабборли, Самад Вурғун, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Ойбек, Уйғун, Миртемир, Сулаймон Раҳмон, Зулфия, Шароф Рашидов, Сулаймон Рустам, Расул Ризо, Наби Ҳазрий, Назир Сафаров, Меҳди Ҳусайнов, Иброҳим Раҳим, Мирза Иброҳимов, Асқад Мухтор, Ҳамид Ғулом, Раҳмат Файзий, Рамз Бобожон, Мирмуҳсин сингари жуда кўп ёзувчилар ижоди ва уларнинг ҳамкорлиги, ҳамкорлик қилиб келаётганлиги фақат адабиётларимиз равнақи йўлида хизмат қиляпти, холос.

Озарбайжонда ўтган Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунларида бизнинг ёзувчиларимиз озар халқининг барча соҳада тер тўкаётган меҳнат илғорлари, зиёлилари, олимлари, талаба ва мактаб ўқувчилари билан учрашиб, бу ажойиб диёрнинг сўлим табиати, тарихий ва маданий жойлари билан янада яқиндан танишиб қайтишган эди.

Айни пайтда уларнинг кўпчилиги ўзларининг озар тилида чиққан асарларини кўриб, бошлари кўкка етганди. Мушоиралар, адабий кечалар, ижодий сафарлар, қизғин фикр олишувлар ҳамон ёдимизда куни кечагидай жаранглаб турибди. Бу таассуротлар кўпчилик ўзбек ижодкорларининг асарларида акс этаётибди.

Бугунги кунда эса ўзбек ва озар халқлари адабиёти ва санъатида яна янги талантли ёшлар — шоирлар, ёзувчилар, драматурглар, актёр ва режиссёрлар, композитор ва операторлар, рақс усталари ва созандалар, опера ва балет мўъжизакорлари, сценарист ва рассомлар анъанавий дўстлиги, қардошлик ва ҳамкорлик алоқаларининг янги саҳифаларини яратишаётибди, азалий дўстлик сарчашмаларидан қониб, уни тағин ҳам истиқбол поғоналарига кўтаришаётибди.

Ўзбекистонда бошланган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари арафасида ҳам кўпгина ёзувчиларимиз асарлари, ўзбек шеърияти антологияси, ўзбек болалар шоирлари шеърларидан иборат тўпламлар озар тилида нашр этилди. Айни пайтда Озарбайжон адабиёти ва санъатига оид ўнлаб китоблар эса республикамиз нашриётларида чоп қилинди. Республикамизнинг пойтахти Тошкент, шунингдек тарихий-маданий ёдгорликларга бой шаҳарларимиз, саховатли водийларимиз, меҳмонхоналаримиз Низомий, Фузулий, Нариманов номидаги ўқув даргоҳларимиз, корхоналаримиз, мактаб-у колхозларимиз аҳли, театрларимиз, кинематографчиларимиз меҳмонларимиз пойқадамига мунтазир.

Ҳар иккала халқ маданий алоқаларининг навбатдаги шодиёнаси Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинематографчиларининг анъанавий Тошкент кинофестивалига уланиб кетаётгани ҳам қувончлидир.

Мен бу адабиёт ва санъат кунларининг катта самаралар билан, катта ижодий куч билан ўтишига, кўпмиллатли совет маданияти ютуқларини яна бир бор кўз-кўз қилувчи рамзий шодиёнага айланажагига ишонаман. Айни пайтда бу Кунларнинг ҳам ҳар иккала халқ адабиёти ва санъатининг бундан кейинги равнақида ёрқин из қолдириши табиий ҳолдир.

Ўзбекистон, қуёшли диёримиз азиз меҳмонларини қувонч билан, алвон гуллар билан қарши олади. Биз ҳам бу қувончли дамда қўлимизни кўксимизга қўйиб, қалбимиздагини изҳор этамиз: Хуш келибсиз, азиз дўстлар, меҳрибон қардошлар!

КЕЛ, БАҒРИМГА БОСАЙ

Наби ҲАЗРИЙ,
СССР Давлат мукофотининг лауреати

Келдим,
келдим,
Туғма қардош,
Кўҳна тупроққа,
Кел, бағримга босай
Азиз ўртоғим.
Яшил боғларингга келдим,
Чашма, тоғларингга
Нурли саҳарларнинг
солмоқ
учун қўшиққа,
Ениб, қайтмоқ учун
биродарлик деган
бир ишққа.
Келдим,
Навоийни ёниб,
тингламоққа.
Буюк Низомийдан сенга
сўзламоққа.
Келдим,
Чорлади уммондек
меҳринг,
қардошим.
Ширин лутфинг,
гулларинг,
табассуминг, қарашинг.
Кел, елка олишайлик,
Бир зум жим қолишайлик,
Юраклар тингласин, бирбирини.
Келгин,
Вурғун билан Ғафур Ғулом
кўришсин,
Боғларингда булбуллар ҳам
Шу дўстликдан нағма
қилишсин.
Куйларимни олиб келдим,
созинг бер,
Созим олиб келдим,
дўстим сўзинг бер.
Бахшилар кўришсин,
Яхшилар кўришсин,
Кўришсин, қўшиқлар,
наволар
Боғдан боққа келган
саболар.
Зарафшон Хазар-ла
кўришсин,
Қизлар ҳам ўйнасин,
кулишсин.
Кел, бағримга босай дўстим,
азизим,
Келдим, ҳазрат Навоийга
қилмоққа таъзим.

Озарбайжончадан.
Эътибор ОХУНОВА
таржимаси.

Шеър, сәнәт оғлусан!

АССАЛОМ, НАВОИЙ ЮРТДОШЛАРИ

Мирза ИБРОҲИМОВ,
Озарбайжон ССР халқ ёзувчиси, Осиё ва Африка мамлакатлари халқлари бирдамлиги Совет комитетининг раиси, академик

Ўзбек ва озарбайжон халқлари тарихий тақдири, ўз ҳуқуқини ўзи таниш жараёни, камолотга кўтарилиш даври жиҳатидан бир-бирига яқин ва қадрдондир. Халқларимиз маданий меросининг бойлиги борасида ҳам ўзаро яқинликка эга. Шу боисдан бўлса керак ҳар иккала халқ вакиллари ўртасида қадимдан дўстлик, қардошлик мавжуд бўлган, ўзаро ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик яхши анъанага айланган.

Халқлар ўртасидаги дўстлик ва бирдамликни вужудга келтирувчи, унга анъана тусини берувчи, мавжуд қардошликни келажак авлодларга элтувчи ва бу олижаноб инсоний туйғуни мустаҳкамловчи омиллар, воситалар кўп, албатта. Бироқ, менинг назаримда, бу воситалар ва омилларнинг энг асосийси, ишончлиси, бақувватн ҳамда умри боқийи адабиёт, яъни адабий ҳамкорликдир. Бошқача айтганда, халқлар ўртасидаги азалий қардошликни асрлардан асрларга, наслардан наслларга элтувчи энг асосий омил шоирлар, адиблар, қисқаси, санъаткорлар орасидаги ижодий ҳамкорликдир. Буни ўзбек ва озарбайжон халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик мисолида ҳам кўришимиз мумкин.

Дарҳақиқат, халқларимизнинг улуғ фарзандлари битган нафис бадиий асарлар ҳар икки халқнинг маънавий мулки сифатида эъзозланиб, қадр топиб келаётгани қалбларимизни фахр ва ифтихор туйғулари билан тўлдиради. Мен адабиётларимизнинг ҳамкорлиги, ҳамжиҳатлиги ҳақида кўп ўйлайман. Ҳар гал шу ҳақда ўйласам, фикр юритсам беихтиёр гапни тарихдан бошлагим келади. Бинобарин, бу тўғри ҳамдир. Ахир Низомий, Навоий, Фузулийлар даврини, улар бир-бирларининг асарларига нақадар ҳурмат ва эъзоз билан қараганликларини эсламай иложимиз борми?! Алишер Навоий Низомий Ганжавийни устози сифатида қадрлаган бўлса, Муҳаммад Фузулий Навоий даҳоси олдида таъзим қилган. Бугина эмас, халқларимизнинг тақдири, маданиятларимизнинг қадимийлиги, руҳияти, халқ оғзаки ижодимизнинг ҳайратомузлиги — буларнинг ҳаммаси икки халқнинг бир-бирига ғоят яқинлигини, ҳамфикрлигини кўрсатади.

Улуғ Октябрь инқилобидан кейин бу қадимий дўстлик яна ҳам барк уриб ривожланди, кенг қанот ёйди. Бу эса бизни ниҳоятда севинтиради. Ахир эндиликда озарбайжон ва ўзбек халқлари барча совет кишилари қаторида ялпи саводхон халқ сифатида танилганку, ҳатто олимлар-у, фан ва маданият, адабиёт ва санъат намояндаларининг ҳам саноғига етиш қийин. Бу факт республикаларимизда китоб нашрининг ривожидан нишонадир. Бундай тарихий қувонарли воқеаларга Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ғамхўрлиги, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси туфайли эришдик.

Адабий ҳамкорлигимиз ҳақида гап кетганда Ғафур Ғулом ва Самад Вурғун шеъриятини, улар ўртасидаги ижодий ва шахсий ҳамкорликни фахр билан эслаймиз. Бу икки улуғ санъаткор яратган бебаҳо дурдоналар ҳам ўзбек, ҳам озарбайжон халқи учун бирдай ардоқлидир. Халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Абдулла Қодирий, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Комил Яшин, Шароф Рашидов, Миртемир, Назир Сафаров, Уйғун, Зулфия, Ҳамид Ғулом, Рамз Бобожон, Асқад Мухтор, Саид Аҳмад, Мирмухсин, Одил Ёқубов, Туроб Тўла, Шукрулло, Барот Бойқобилов, Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Нормурод Нарзуллаев ва бошқа кўплаб ўзбек шоирлари, адиблари, драматурглари, адабиётшуносларининг асарлари муносиб роль ўйнамоқда. Хассос шоир ва олим Мақсуд Шайхзода халқларимиз ўртасидаги мустаҳкам кўприк эди. Айни вақтда, ўзбек китобхонлари Сулаймон Рустам, Расул Ризо, Имрон Қосумов, Наби Ҳазрий, Марварид Дилбози, Бахтиёр Ваҳобзода, Наримон Ҳасанзода, Жобир Наврўз, ака-ука Иброҳимбековлар, Анор, Элчин каби кўплаб адибларимизнинг асарларини ўз она тилларида мириқиб ўқимоқдалар, томоша қилмоқдалар. Булар шунчаки фактлар ёки оддий рўйхатлар эмас. Бу адиблар асарларининг нашр этилиши дўстлигимизнинг яна ҳам мустаҳкамланиши ва изчил давом этишини таъминловчи муҳим омиллардир. Озарбайжонда ўтган ўзбек адабиёти ва санъати кунлари муносабати билан таржима ишлари янада ривожланди, бир неча янги асарлар чоп этилди.

Ўзбек совет адабиёти ва санъатининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий таваллудининг 90 йиллиги тантаналарида иштирок этдим. Бу юбилей чинакам адабиёт байрамига айланди. Бинобарин, Ҳамза ана шундай ҳурмат ва эъзозга ҳар томонлама арзийдиган санъаткордир.

Мен кўплаб ўзбек адиблари билан қадрдонман. Атоқли совет ёзувчиси Шароф Рашидовнинг «Ғолиблар» романини зўр ҳаяжон билан таржима қилдим. Ҳар жиҳатдан мукаммал бўлган ушбу асар республикамизда тез қўлма-қўл бўлиб кетди. Менинг асарларим Тошкентда ўзбек тилида чоп этилаётганидан беҳад хурсандман. Ўзбек дўстларим — ёзувчилар, шоирлар, таржимонлар олдида ҳамиша қарздорман.

Дунёга тинчлик ва дўстлик шаҳри сифатида машҳур бўлган Тошкент адабиётлар дўстлигининг маркази тариқасида ҳам ер юзига донғи кетган. «Тошкент руҳи»нинг самараларини Осиё ва Африка мамлакатларининг ёзувчилари ижоди мисолида кўриб турибмиз.

Ўзбекистонда ўтадиган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари адабиётларимиз—ёзувчилар, шоирлар, драматурглар, адабиётшунос олимлар орасидаги қадимий дўстликни янада ривожлантиради, уни янги-янги юксак поғоналарга кўтаради. Бу тантана муносабати билан янги асарлар таржима қилинади, нашр этилади. Шу сабаб бундай тадбирларни ўтказиб туриш яхши самаралар беришига шубҳа йўқ.

Гўзал диёр — Ўзбекистонда ўтадиган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари қардошлик қўшиғи сифатида фараҳли, унутилмас бўлиб қолишига ишончим комил.

ТЕЛЕГРАММАЛАР, ҚУТЛОВЛАР

ЭНГ ЯХШИ ТИЛАКЛАРИМ СИЗГА

Аали ТЎҚОМБОЕВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Қирғизистон ССР Фанлар академиясининг академиги

Икки қардош халқ маданиятлари байрамининг барча қатнашчиларига юракдан чиққан алангали саломимни йўллайман!

Энг яхши тилакларим сизгадир, қардошлар!

Фрунзе.

ДЎСТ КЕЛИШИ БАЙРАМ БЎЛАР

Турсуной ОХУНОВА,
Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати

Ўзбеклар ва озарбайжонлар азалдан қариндош, кўпдан мусобақадош халқлардир. Озарбайжон нефтчилари доимо республикамиз нефтчиларига кўмаклашиб келаётганлиги барчага аён. Ёки аксинча: пахтачилик борасида озарбайжонлик қардошларимизга кўрсатаётган ёрдамларимизни олайлик. Ҳали 30- йиллардаёқ қўқонлик Мирҳомид Юсупов бошлиқ 100 нафар моҳир пахтакорларимиз бу борадаги тажрибаларини ўргатиш учун Озарбайжонга юборилгани эсимда. Шундан буён икки қардош халқ пахтакорлари, нефтчилари оға-инидек бир-бирига кўмаклашиб келмоқдалар.

Бизларнинг ота-боболаримиз «Гўрўғли»дай юзлаб ўлмас достонлар яратган. Ўзлари қўшиқлар тўқиб, уни куйга солиб куйлаган улуғ аждодларнинг авлодимиз биз. Модомики, шундай экан, бу икки қардош халқ маданиятининг байрами нафақат адибларимизнинг, шоирларимизнинг, санъаткорларимизнинг, балки шеърпарвар, санъатпарвар халқларимизнинг ҳам байрамидир, тўйидир, шодиёнасидир.

Қувончли байрамингиз қутлуғ бўлсин, азизлар!

Чиноз.

ҚАРДОШЛИК ҚАСИДАЛАРИ ЯНГРАСИН

Муҳаммад ЛАТИФИЙ,
Афғонистон кинорежиссёри

Куни кеча қуёшли Ўзбекистондан Ватанимизга қайтдик. Бу жаннатмакон юртда бугун қардошлик оиласида камол топаётган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари бошланади. Бизнинг халқимиз совет кинематографчиларининг, жумладан ўзбек ва озарбайжон кинематографчиларининг дилбар асарларини жон-дилларидан яхши кўришади. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI халқаро Тошкент кинофестивалида ўзбек ва озарбайжон кинематографчилари томонидан яратилган фильмларни кўриб, маданиятларингиз равнақи юксак босқичларга кўтарилаётганига амин бўлдик!

Меҳмондўст ўзбек дўстлар! Қуёшли диёрга қадам босган Озарбайжон адабиёти ва санъати вакиллари, сизларга қардош Афғонистондан алангали салом! Тинчлик, қардошлик ва халқлар дўстлиги, маданиятлар дўстлиги йўлидаги эзгу ишларингизда муваффақиятлар тилаймиз! Буюк қардошлик тароналари доим янграб турсин!

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ТАНТАНАСИ

Ираклий АБАШИДЗЕ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Грузия ССР Фанлар академиясининг академиги

Биз, совет ёзувчилари учун халқлар дўстлигидан кўра муқаддасроқ ва эзгуроқ мавзу бўлиши мумкин эмас. Биз бу дўстлик байроғини қўлларда маҳкам тутиб, баланд кўтарамиз! Қардошлик оиласида гуллаб-яшнаётган совет халқларининг бузилмас дўстлигини улуғлаймиз! Чунки бу дўстликнинг буюк қудратини, қардошликнинг меҳрини ҳар қадамда чуқур ҳис қилиб турамиз.

Бугунги ўзбек ва озарбайжон халқлари маданиятлари байрами — халқларимиз дўстлигининг, маданиятларимиз дўстлигининг яна бир ёрқин намойишидир. Бу байрамда ўзбек ва озарбайжон халқлари Улуғ Октябрь социалистик революциясидан буён қўлга киритган адабиёт ва санъатларининг ажойиб намуналарини кўз-кўз этишади. Ўтган давр ичида ўзбек ва озарбайжон адиблари, санъаткорлари шундай дурдоналар яратишдики, бу асарлар Иттифоқ ва жаҳон миқёсида довруқ қозонди.

Икки қардош халқ маданияти байрами адабиёт ва санъатларимизнинг эндиги истиқболида муҳим аҳамият касб этишига ишонаман. Яшасин халқларимизнинг, маданиятларимизнинг бузилмас дўстлиги!

Тбилиси.

ТАЪЗИМ

Қайсин ҚУЛИЕВ,
СССР Давлат ва РСФСР Давлат мукофотлари лауреати

Бокуда кўп бўлганман. Бу ажойиб шаҳар кўчаларини кезганимда шоир ва ёзувчиларнинг ҳайкалларини кўриб, тўлқинланиб кетаман. Булар шунчаки расмиятчилик ёки «безак» учун қўйилган эмас! Булар чинакам санъат асари! Булар халқнинг улуғ фарзандларига бўлган ҳурмати, эҳтироми нишонасидир. Муҳаббати нишонасидир! Ва шунинг учун ҳам бу халқни мен севаман. Бокуга келишим биланоқ Низомий, Фузулий, Самад Вурғун... билан кўришмоққа ошиқаман.

Сўлим Ўзбекистон! Менинг иккинчи она юртим бу! Ҳозирги замоннинг энг кўркам ва улкан шаҳарларидан бири — Тошкентда бўлганимда ўзимни худди уйдагидек, тоғли юртимда юргандек ҳис қиламан. Меҳмоннавоз ўзбекларнинг эрта тонгдан кечгача далада меҳнат қилганини, яна кечқурун шеърият оқшомларида юраклари ёниб, гуриллаб ўтирганларини кўп кўрганман. Бу — халқнинг матонати, шеърпарастлиги олдида таъзим қилганман.

Уйимда туриб, Тошкентда катта шеърият байрами бошланганини ҳис қилиб турибман! Ўзбеклар ҳам, озарбайжонлар ҳам азалдан шеъриятга, санъатга жонини нисор этгувчи халқда!..

Серқуёш ўзбек диёрида ўтаётган Озарбайжон адабиёти ва санъати кунлари ҳар иккала қардош халқ маданияти равнақида бир босқич бўлиб қолишига шубҳа қилмайман!

Халқларимизнинг дўстлиги, қардош халқларнинг маданиятлари гуллаб-яшнайверсин.

Нальчик.

Боку метроси минглаб шаҳарликларнинг йўлини яқин қилмоқда. Суратда сиз метронинг улуғ шоир Низомий номига қўйилган станциясини кўриб турибсиз.

* * *

Бокудаги Пионер ва ўқувчилар саройи ҳузурида юзлаб ёшлар санъат сирларини ўрганишади. Суратда: ансамбль раҳбари Фотима Иррзақулова гармончиларга янги куйни ўргатмоқда.

* * *

Ҳар юртнинг кишини мафтун этадиган сўлим ва ҳушманзара жойлари бўлади. Юксак тоғлар оралиғида жойлашган ва чор атрофи ям-яшил дарахтзор бўлган Кўккўл Озарбайжоннинг ана шундай жойларидан биридир.

В. Ибодов ва М. Шарипов фотолари.

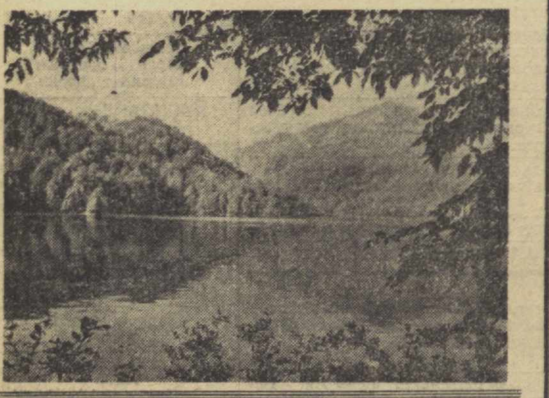

Халил РИЗО.

БОКУ—ТОШКЕНТ

Шарқи жанубдаги шавкатли пойтахт,
Тошкент, сен ўзингсан азим поэма.
Сени асраб келди она каби вақт,
Ҳеч қачон йўлимни тугатдим, — дема!
Сен мангу шаҳарсан, кундай безавол...

Мақсуд ШАЙХЗОДА.

Кўзларимни юмарман, ета билмасман бироқ,
Киприкларим толғиндир, ҳаёт уйғоқ, дил уйғоқ.
Хаёлимни қадайман ул самовий чиройга.
Қўлим теккандай бўлар гоҳ юлдуз, гоҳ ойга.
Пўлат қуш учиб борар тунги самода шу чоқ,
Мисли зулмат кўксига қилич солгандай чақмоқ.
Конфет-ла кўнгил овлаб дер стюардесса алҳол:
«Камарингни боғла-ю, сўнг ўлтиргил бемалол!»
Стюардесса билмас юрагимда нелар бор,
Бу — на бир саёҳат, иш йўлим, ўтгум неча бор.
Мен бу йўлдан камарли, камарсиз ҳам учарман,
Семурғ қушдайин ҳаёт тилсимларин очарман.
Самон йўли — камарим, юлдузлар — оқ новвотим,
Қайсар елдиримлари — менинг ипак қанотим.
Ана, она — сайёра тонг чоғи товланар ол,
Хазарнинг ўртасида қуёш — бир қирмиз орол.
Зарбоф булут қаъридан Ер кўринар, ана, боқ!
Кўзларимга суртгудай, тўтиёдир бу тупроқ.
Осиё боши узра қуёш — порлаб турган тож
Нурларин симирсин кўз, кўзларки — нурларга оч!
Тоғлари ҳам, тоши ҳам азиз, дилларга яқин,
Мардона йигитларин қалбида чақнар чақин.
Бу юрт даҳолар туққан — тарихнинг ёш чоғида,
Ёш оналар қуёшга сут берган қучоғида.
Чарх ур! Бардош-ла чарх ур!
Мен тўлқинман, сен — дарё,
Томиримда бир жуфт ўт — Амударё, Сирдарё
Бокуда соат олти. Тошкент вақти-ла саккиз.
Демак, бунда қуёшга яна ҳам яқинроқ биз!
Чарх ур! Бардош-ла чарх ур!
Учайлик елдирим-ла,
Сенинг интилишинг-у менинг қанотларим-ла.
Кел, қучоққа олайлик самонинг сарҳадини,
Ҳам Беруний, Синонинг зако — салтанатини!
Дейдиларки, осмоннинг на чеки бор, на туби,
Осмонни кифти билан кенгайтирган Форобий.
Бу йўлнинг ҳар сўқмоғи мен учун ойдин, ошкор.
Юлдуз боғи — Самарқанд, бамисли ўтли ашъор
Қалб: «бу йўлларга сен ҳам ўз томиринг улаг», дер
Фузулийни кутади бунда устоз Алишер.
Улар — жуфт юлдуз, диллар уфқида порлар фақат,
Уларда туғма талант, Менда ирода, ғайрат!
Йўллар — киприкларимдир, йўллар — юрак томирим,
Кўнгилларга кўк янглиғ кенглик истайди шеърим.
Бу йўл қутлуғ, бу йўлга меҳрим ортар зиёда,
Қўняпмиз... Хуш ҳавога гуллар ҳиди омода.
Қарши ол, она-Тошкент яна Боку ўғлонин,
Сийнамда озар қалби — жўшқин қардош туғёни.
Тошкент гуллари — бу, ўз боғимда ўсган гуллар,
Бу — на-да бир саёҳат, иш йўлимдир бу йўллар!..

Минҳожиддин ҲАЙДАР таржимаси.

Санъаткорлар ҳақида ҳикоялар

ҚЎШИҚ

Совет музика санъати равнақи йўлидаги самарали хизматлари учун СССР халқ артисти Рашид Бейбутов яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Қуёш улкан шаҳар ортига ботмоқда. Унинг бир бўлаги чўғдай қизариб кўзга ташланади. Кўкдаги бир парча булутни қизартириб турган шафақ сўнди. Ҳадемай чироқлар милтиради. Кўчалардаги неон чироқлар оппоқ бўлиб жимирлашарди. Осмонўпар бинолар тепасидаги рекламалар алвондай чўғланарди. Бу манзаралар сокин денгиз сатҳида бўлакча жозиба касб этади. Кимдир сахийлик қилиб кўкдаги бор юлдузни денгизга сочиб юборгандай. Денгиз мавжида юлдузлар чайқалиб, бир бирига қоришиб кетади. Бир зумдан сўнг улар яна марварид доналаридай аниқ-тиниқ кўзга ташланади.

Биз «сайр қиламиз», деб тушган кема тобора соҳилдан олислашади. Ёнимда ўтирган кампир ҳалиги манзаралардан кўз узмайди. У тиззасига набирасини ўтказиб олган. Гоҳо қизалоқ бир нималар деб чулдирайди. Тўсиндан момо-ю набира типирчилаб қолишди. Кампир қоқсуяк қўллари билан салон ойнасини чертиб, «гачгач»ларди. Лекин кема бортига суяниб ўтирган қиз-у йигит унга парво ҳам қилмасди. Тўғри, улар илгариям шу ерда туришганди. Лекин ҳозир кема хийла чапга қайрилгани учун улар шаҳар манзараларини тўсиб қўяётган эди. Қизалоқ инжиқланавергач секин ўрнимдан турдим. Бу қанақа йигит ўзи? Севгилиси билан келиб-келиб шу ерда суҳбат қиладими? Қизалоқ ойнани шунча тақиллатса-ю, мундоқ қайрилиб қарамаса-я! Салондан чиқдим. Шунда ҳаммаси аён бўлди-қўйди. Улар денгиздаги шаҳар аксига маҳлиё бўлиб қолган, ҳаяжондан юзлари бўғриққанди. Гоҳо қизнинг кўзларида шўх учқунлар чақнар, гоҳо маъюс тортиб қоларди. Бирда сулув юзларида интиқлик, орзиқиш, бирда армон акс этарди. Йўқ, унга йигит бирон сўз деяётган эмасди! Кишини шунчалар тўлқинлантирадиган, уни тамом ўзига сеҳрлаб, юракда турфа хил туйғулар уйғотадиган сеҳркор қудрат — нима бу?!

Йигитнинг қўлидаги миттигина транзистордан Каспий мавжларидай серғулу қўшиқ таралмоқда эди.

Кампир ҳалиям ойнани чертар, «ана уларга айтгин, олдимизни тўсишмасин!» дегандай имо қиларди. Лекин бутун оламни унутган ва жон дилдан берилиб қўшиқ тинглаётган йигит-у қизга индагим йўқ эди. Аксинча, қўшиқ аллақачоноқ мени ҳам сеҳрлаб олганди. Гоҳо хонанданинг товуши титраб кетар, дилларни эзар, гоҳо сокин пардаларда кишини аллалар, гоҳ шўх, ўйноқи оҳанг кўнгил торларини чертиб ўтарди ва дилда ажиб ҳислар қўзғарди. Ориф Меликов куйга солган Самад Вурғун шеъри янграмоқда эди:

Чох гечмишам бу
доғлардан,
Дурна козли булоғлардан.
Эшитмишам узоғлардан
Сокит охан аразлари,
Синамишам дўсти, ёри...

Манзаранинг бу қадар тиниқлиги, ранго-ранглиги, ифодадаги муҳаббат гоҳо киши хаёлини «қор босиб ётган чўққилар» сари олиб кетса, гоҳо бирдан кўз ўнгингда «турна кўзли булоқлар» намоён бўлади. Денгиз узра қанот ёзаётган қўшиқ кўз ўнгингда дилбар юртнинг чиройини чизади. Ҳатто «Каспий деганлари шу экан-да» деб қараганинг — денгиздаги бетин ҳаётни, тирикликни ҳис қиласан. Қўшиқ бу сўлим юртни юрагингга олиб киради. Бир пайт мундоқ қарасам, ҳалиги момо-ю набира ҳам, беш олтита турист ҳам бортга чиқишган, улар беун қўшиқ тинглашар, олисларда қолган серчироқ Бокуга меҳр билан термулишар эди.

Эътирофдан муҳаббат туғилади. Чамамда, ўша кун бу янгроқ қўшиқни тинглаган анча-мунча туристлар ҳам гўзал Озарбайжонни дил-дилдан севиб қолди. Аслида бу қўшиқ ҳам эмас, хонанда қалбидан булоқдай отилиб чиқаётган юртга, Ватанга бўлган чексиз-чегарасиз муҳаббат эди. Бу — ўзгалар қалбига ҳам кўчаётганди шу тобда...

«Сиз Рашид Бейбутов ижросида концерт тингладингиз...».

Рашид Бейбутов. Қизиқ, санъатда қандайдир муштараклик бўлади: Отелло деганда Аброр Ҳидоятов, Шукур Бурхон деганда Шоҳ Эдип ёдга тушганидай, Бейбутов номини эшитишингиз билан «ялт» этиб «Аршин мол олон» фильми эсга келади. Бу асар ёш хонандага оламшумул шуҳрат келтирган эди. Фильмда Рашид Бейбутов яратган ёш савдогар Аскар характеридаги миллий бўёқлар, ҳаётийлик таъсирчанлиги, жозибаси билан томошабинни мафтун этади.

«А-ар-шин мол-о-о-лон...» Бу — бетакрор, майин қуюлиб чиқгувчи сўзлар, ундаги маъюс, гоҳо тантанали, қувончли, гоҳо титроқ оҳанглар Узеир Ҳожибековнинг музикали комедияси қаҳрамони Аскар характерини ёрқин чизади. «Аршин мол олон» фильмидаги ижрочилик маҳорати учун Рашид Бейбутов 1946 йили СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган эди.

Бокуда бўлганимизда Рашид Бейбутов Имишли районида гастролда экан. Машҳур санъаткорнинг рафиқаси Жайрон хоним бизни самимий қарши олди.

— Унинг умри гастролда ўтади, — маъюс жилмаяди Жайрон хоним. — Рашид дунёнинг барча мамлакатларида бўлган. Озарбайжоннику уйма-уй, қадам-бақадам билади. Хуллас, йил—ўн икки ой эл ичида юради. Ҳали чўпонлар отарида, ҳали пайкалда — пахтакорлар ҳузурида, ҳали асов денгиз қўйнидаги Нефть Дошларида, ҳали шахтёрлар ҳузурида... у шахтага тушиб концертлар беради. Биласизми, Рашид нечун тиниб-тинчимайди? У одамларни жон-дилидан яхши кўради. Халқ-чи?! Рашидни ҳар куни ё телевизорда, ё кинода кўришади, радиодан тинглашади. Бироқ Бейбутовнинг ўзи билан учрашиш чинакам халқ байрамига айланиб кетади. Эсимда, бултур пахта йиғим-терими палласи эди. Офтоб борлиқни тандирдай қиздирган. Рашид бир-бирига жипслаштирилган иккита юк машинаси бортида ағдамлик пахтакорларга концерт берганди ўшанда. Томошабин шунчалар кўп эдики, йирик шаҳарларда ҳам концертга бунчалар киши йиғилмас. Қуёш олов пуркайди. Озарбайжон саратоними ҳазилакам бўлмайдида. Рашид. эгнида қора костюм, сув-сув терлаган. Узлуксиз қўшиқ айтади. Тўлиб-тошиб, ёниб куйлайди у. Танаффус чоғлари эса югуриб анҳорга боради-да, бир кўза муздай сувни бошидан қуяди. Келиб яна концертни давом эттиради...

— Рашид Бейбутов Совет—Эрон дўстлик ва маданий алоқалар жамиятининг раиси. СССР Олий Советининг депутати. У тез-тез 1965 йили ўзи тузган ва иттифоқда ягона Озарбайжон давлат қўшиқ театри санъаткорлари билан бирга сайловчилари ҳузурида бўлиб, уларга концертлар бериб туради. Санъаткорнинг ҳар бир қўшиғи эл қалбида муҳрланиб қолган, деса муболаға бўлмайди. Чунки у куйлаган қўшиқлар дилларни забт этади, муқаддас туйғуларни ардоқлайди.

— Рашид ҳозир Қўшиқ театри директори, — дея ҳикоясини давом эттиради Жайрон хоним. — Театр санъаткорлари диёрингизга унинг етакчилигида боришади. Ўзбек қардошларимизга улар ажойиб қўшиқлар гулдастаси ҳадя этишади...

Рашид Бейбутов «Аршин мол олон» фильмидан сўнг «Минг бир гастроль», «Севимли қўшиқ» фильмларида ҳам бетакрор образлар яратди. Айниқса, «Севимли қўшиқ» фильмидаги Бахтиёр образи диққатга сазовордир.

Хонанда репертуаридаги қўшиқлар орасида У. Ҳожибеков, Қ. Қораев, Ф. Амиров, Т. Қулиев сингари таниқли бастакорлар куйга солган озарбайжон халқ қўшиқлари асосий ўрин тутади.

«Қандай гўзал жоним менинг, Озарбайжоним!» Ҳа, Рашид Бейбутов озарбайжон санъаткори. У ҳаётини ва санъатини униб-ўсган муқаддас юртини куйлашга, Ватанини улуғлашга бағишлади. Шунинг учун ҳам унинг қўшиғи булоқдай қайнаб чиқади. Шунинг учун ҳам унинг қўшиғи қалбларга дилбар озар юртини олиб киради...

Имишли районига қўнғироқ қилиб, бирон натижа чиқара олмадик. «Бугун тушда Рашид муаллим Жданов районига концертга кетди», дейишди. Кечга томонгина у билан гаплаша олдик. Бейбутов ҳоргин, аммо ширали товушда сўзларди:

—... Гунашли Ўзбекистонида чох соғинмишам. Дошкантда, концерт охшамларин. да корушириг. Гардошларга салом!..

Ғаффор ҲОТАМОВ,
Боку — Тошкент.

Сўз — Озарбайжон юлдузларига

Гизгант ҲАСАНОВА,
Пушкин районидаги Тельман номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, республика Олий Советининг депутати

— Ўзбекистон — «оқ олтин» юрти. Бу юртда меҳнатсевар, пахтапарвар халқ яшайди. Улар билан мусобақадош бўлиш шарафлидир. Биз районимиз билан мусобақадош

«ОҚ ОЛТИН» ДИЁРИ БУ

Янгийўл райони пахта далаларида кўп бўламиз. Далаларни кезаётиб, икки район орасидаги неча минг километрлик масофа ёдимдан кўтарилади-ю, ўзимни колхозимиз пахтазорларида юргандек ҳис қиламан! Чинозлик Турсуной Охунова билан суҳбатлашганимда, дугонам Шамама Ҳасанова билан сўзлашгандек бўламан. Чунки ҳар иккаласи ҳам она ерга боғланиб қолган, «пахтам», деб эрта-ю кеч тиним билмайди. Турсуной ва Шамамадаги бу фазилат ўзбек ва озарбайжон пахтакорлари учун хос бўлган туғма хислатдир. Миллион-миллион тонналаб «оқ олтин» етиштираётган бу икки халқнинг дили-дилига, тили-тилига бунчалар яқин бўлмаса! Уларнинг дарду дунёси, ташвиши, қувончи, эзгу-ўйи, интилиши ҳам бирдир. «Оқ олтин» эса бу бирликни янада мустаҳкамламоқда.

ОЗАРБАЙЖОНДА «ЎЗБЕКИСТОН»

Сулаймон РАҲИМОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Озарбайжон ССР халқ ёзувчиси, республика Олий Советининг депутати

— Ўзбек — озарбайжон, шоир айтганидек, қадимдан қондош, қариндош, қардошдир. Халқларимиз бир олманинг икки палласига ўхшайди. Азалдан ўзбеклар Низомий, Фузулийни, озарлар Навоий, Бобирларни оригиналда ўқиб келишган. Бу яқинликни бугунги ҳаётимизда ҳам ҳар қадамда кўриш мумкин. Тошкентдаги улкан илм даргоҳларидан бири Низомий номида, ёки аксинча, Бокунинг хушманзара кўчаси Навоий номида. Ёки айтайлик, истеъдодли Озарбайжон бастакори Шоҳида Охундова таниқли ўзбек адиби асарлари асосида дилбар романслар яратди.

Бултур Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари қатнашчилари Нефтчалада меҳмон бўлишганди. Шуниси қувончлики, куни кеча ана шу кўркам шаҳарчада кўп қаватли улкан

янги универсал магазини фойдаланишга топширилди ва унга сўлим «Ўзбекистон» номи берилди. Шубҳа қилмайман, Ғафур Ғулом ҳаёт бўлганида мушоирамизга бош бўларди.

Бокунинг бугунги жамоли. (ТАСС фотохроникаси).

ОЗАРБАЙЖОН ТАРОНАЛАРИ

ОЗАРБАЙЖОН ССР САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИДА БЎЛАДИГАН ГАСТРОЛЛАРИ

4 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	**Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали очилиши.** Озарбайжон санъат усталарининг концерти. (Соат 18.00 да бошланади).
«БАҲОР» концерт зали	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
Республика Билимлар уйи	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.
НУКУС	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ТЕРМИЗ	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.

5 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри Ф. АМИРОВ — «1001 КЕЧА» (2 кўринишли балет).
Ҳамза номли театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театрининг концерти. Бадиий раҳбари СССР халқ артисти Рашид БЕЙБУТОВ.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
Республика Билимлар уйи	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.
М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси концерт зали	М. Магомаев номидаги Озарбайжон давлат филармониясининг торли квартети концерти.
НУКУС	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ЖИЗЗАХ	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ТЕРМИЗ	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.
АНГРЕН	Озарбайжон давлат хор капелласининг концерти.
Тошкент область, «Ленин йўли» колхози Маданият саройи	Озарбайжон давлат рақс ансамбли концерти.

6 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри Қ. ҚОРАЕВ — «ЕТТИ ГЎЗАЛ» (3 кўринишли балет).
«Баҳор» концерт зали	Узеир Ҳожибеков номидаги хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат симфоник оркестри концерти. Озарбайжон давлат хор капелласининг концерти.
Ҳамза номидаги театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театрининг концерти.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ЖИЗЗАХ	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ҚАРШИ	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.
ФАРҒОНА	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.
УРГАНЧ	Хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат ашула ва рақс ансамбли концерти.
ОЛМАЛИҚ	М. Магомаев номидаги Озарбайжон давлат филармонияси торли квартети концерти.
НАВОИИ	Озарбайжон давлат камер оркестри концерти.
ХЎЖАИЛИ	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ЧИРЧИҚ	Озарбайжон давлат рақс ансамбли концерти.
КРАСНОГОРСК	Озарбайжон ССР халқ артисти, халқаро конкурслар лауреати Фарҳод БАДАЛБЕЙЛИ концерти.

7 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри А. БАДАЛБЕЙЛИ — «ҚИЗ ҚАЛЪАСИ» (2 кўринишли балет).
«Баҳор» концерт зали	Озарбайжон давлат хор капелласининг концерти.
Санъат саройи	Озарбайжон давлат эстрада симфоник оркестри концерти. Бадиий раҳбари СССР халқ артисти Муслим МАГОМАЕВ.
Ҳамза номли театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театрининг концерти.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
НУКУС	Хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат ашула ва рақс ансамбли концерти.
БУХОРО	Озарбайжон давлат камер оркестри концерти.
ҚАРШИ	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.
САМАРҚАНД	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамблининг концерти.
УРГАНЧ	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
Тошкент область, «Правда» колхози Маданият саройи	Озарбайжон давлат рақс ансамбли концерти.
ЯНГИОБОД	М. Магомаев номидаги Озарбайжон давлат филармонияси торли квартети концерти.
Андижон область, СОВЕТОБОД шаҳри	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.

8 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри. Қ. ҚОРАЕВ — «ЧАҚМОҚЛИ СЎҚМОҚЛАР» (2 қисмли хореографик роман).
«Баҳор» концерт зали	Озарбайжон давлат рақс ансамбли концерти.
Ҳамза номли театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театри концерти.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
Санъат саройи	Озарбайжон давлат эстрада симфоник оркестрининг концерти.
М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясининг концерт зали	Озарбайжон ССР халқ артисти, халқаро конкурслар лауреати Фарҳод БАДАЛБЕЙЛИ концерти.
НУКУС	Хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат ашула ва рақс ансамбли концерти.
БУХОРО	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.
САМАРҚАНД	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
УРГАНЧ	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
НАМАНГАН	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.
КАТТАҚЎРҒОН	Озарбайжон давлат камер оркестрининг концерти.

9 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри М. МИНКУС — «ДОН КИХОТ» (3 кўринишли балет).
«Баҳор» концерт зали	Узеир Ҳожибеков номидаги хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат симфоник оркестри концерти. Озарбайжон ССР халқ артисти, халқаро конкурслар лауреати Фарҳод БАДАЛБЕЙЛИ концерти.
Ҳамза номли театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театри концерти.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
АНДИЖОН	«ПАНОРАМА» эстрада ансамбли иштирокида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Пўлат БУЛБУЛ ўғли концерти.
БУХОРО	Озарбайжон давлат «ГАЯ» эстрада оркестри концерти.
ГУЛИСТОН	М. Магомаев номидаги Озарбайжон давлат филармонияси торли квартети концерти.
САМАРҚАНД	Озарбайжон давлат камер оркестри концерти.
УРГАНЧ	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
КАТТАҚЎРҒОН	Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Оғаси МЕШАДИБЕКОВ раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ЧИРЧИҚ	Озарбайжон давлат хор капелласининг концерти.
Сирдарё область, «Малик» совхози Маданият саройи	Озарбайжон давлат рақс ансамблининг концерти.

10 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	М. Ф. Охундов номидаги Ленин орденли Озарбайжон давлат академик опера ва балет театри Ф. АМИРОВ — «1001 КЕЧА» (2 кўринишли балет).
«Баҳор» концерт зали	Хизмат кўрсатган Озарбайжон давлат ашула ва рақс ансамбли концерти.
Тошкент трактор заводи Маданият саройи	Озарбайжон давлат хор капелласининг концерти.
Ҳамза номли театр	Озарбайжон давлат қўшиқ театри концерти.
Я. М. Свердлов номидаги концерт зали	Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб ХОНЛАРОВА раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.
ГУЛИСТОН	Озарбайжон давлат рақс ансамбли концерти.

11 ИЮНЬ ТОШКЕНТ А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри	**Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларининг тантанали ёпилиши.** Озарбайжон ва Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.
«Баҳор» концерт зали	Озарбайжон давлат камер оркестрининг концерти.
Республика Билимлар уйи	«ХУМОЮН» халқ чолғу асбоблари ансамбли концерти.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Оржоникидзе райони (район партия комитетининг секретари Е. Пўлатов, район ижроия комитетининг раиси Т. Ортиқхўжаев, район комсомол комитетининг секретари М. Усмонов, бош пиллахона директори А. Исмоилова).

Пискент райони (район партия комитетининг секретари С. Сайдалиев, район ижроия комитетининг раиси М. Халилов, район комсомол комитетининг секретари Ҳ. Акрамов, бош пиллахона директори Э. Отажонов).

Шеробод райони (район партия комитетининг секретари М. Иброҳимов, район ижроия комитетининг раиси Ч. Таллиев, район комсомол комитетининг секретари Р. Матқулов, бош пиллахона директори К. Абдураимов);

Китоб райони (район партия комитетининг секретари Я. Султонов, район ижроия комитетининг раиси К. Мансуров, район комсомол комитетининг секретари С. Неъматов, бош пиллахона директори Т. Ҳамдамов);

Учқўрғон райони (район партия комитетининг секретари Ю. Қўлдошев, район ижроия комитетининг раиси Ш. Эрназаров, район комсомол комитетининг секретари Ш. Тўхтасинов, бош пиллахона директори М. Тўхтахўжаев);

Меҳнатобод райони (район партия комитетининг секретари Г. Субонқулов, район ижроия комитетининг раиси А. Турдиқулов, район комсомол комитетининг секретари Н. Тоғаймуродов, бош пиллахона директори Н. Хўжабеков);

Жиззах райони (район партия комитетининг секретари М. Милиев, район ижроия комитетининг раиси А. Алимов, район комсомол комитетининг секретари М. Жумабоева, бош пиллахона директори А. Мамараҳимов);

Тўрақўрғон райони (район партия комитетининг секретари М. Бобохонов, район ижроия комитетининг раиси А. Иброҳимов, район комсомол комитетининг секретари У. Саидмуродов, бош пиллахона директори А. Қирғизов);

Норин райони (район партия комитетининг секретари К. Мадалиев, район ижроия комитетининг раиси Р. Худойбердиев, район комсомол комитетининг секретари А. Абдумажидов, бош пиллахона директори А. Раҳмонов);

Дўстлик райони (район партия комитетининг секретари Х. Исроилов, район ижроия комитетининг раиси Б. Нахипов, район комсомол комитетининг секретари Х. Икромов, бош пиллахона директори М. Нормаматов);

Боёвут райони (район партия комитетининг секретари С. Тўхлиев, район ижроия комитетининг раиси А. Ҳакимов, район комсомол комитетининг секретари А. Алимов, бош пиллахона директори М. Худойшукуров);

Комсомол райони (район партия комитетининг секретари Х. Омонлиқов, район ижроия комитетининг раиси Э. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари Б. Ўролов, бош пиллахона директори Ф. Сулаймонов).

СПОРТ

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● **КАМОН ОТИШ.** Москвада олимпиадачилар учун бунёд этилган майдонда нишонга олиш бўйича СССР чемпионати бошланди. Дастлабки кун баҳсларига кўра грузин камончиси К. Лосаберидзе 70 ва 60 метрдан нишонга олишни ўрнига қўйиб, пешқадамлик қилмоқда. Республикамиз вакилларидан СССР халқларининг VII Спартакиадаси чемпиони Н. Бутузова билан Европа чемпиони О. Роговалар фахрли ўринларни эгаллаб туришибди.

● **ВЕЛОПОЙГА.** Марокашда халқаро пойга мусобақалари бўлди. Совет велосипедчилари команда ҳисобида ғолиблик қилишди. Пойгада иштирок этган тошкентлик спорт мастери С. Агупов маррада учинчи бўлиб, бронза медалини қўлга киритди.

● **ФУТБОЛ.** СССР кубоги учун ярим финал учрашувлари ўтказилди: «Динамо» (Т) — «Динамо» (К) — 2:1, «Спартак» — «Шахтер» — 0:1. Шундай қилиб финалда тбилисилик динамочилар билан «Шахтёр» футболчилари куч синашадиган бўлишди. Биринчи лига коллективлари ўртасида навбатдаги тур ўйинлари ўтказилди. Жиззахнинг «Бўстон» командаси Ставрополнинг «Динамо» коллективини қабул қилиб (1:0), жами очколарини 19 тага етказди. Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасида галдаги тур ўйинлари бўлиб ўтди. Мазкур учрашувлардан кейин Фарғонанинг «Нефтчиник» коллективи 22 очко билан мавқеини мустаҳкамлади. «Хива» командаси 20 та очко билан иккинчи ўринга кўтарилди. Самарқандлик динамочилар ҳисобида 19 та очко бор.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 Гимнастика. 10.05 — Сизга манзур шеърлар. 10.35 — Карл Маркс. Навқиронлик йиллари. Бадиий фильм. 1-серия. 11.40 — Жаҳон халқларининг ижоди. 12.10 — Ҳужжатли фильмлар. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — Қадрдон табиат. 16.20 — Набирам бўласан. Бадиий фильм. 1-серия. 17.25 — Кончилик касби ҳақида. 17.55 — Ўсмирлар ижоди. 18.25 — Ҳужжатли фильм. 18.35 — Қишлоқ. Ишлар ва муаммолар. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 20.05 — Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 20.20 — Карл Маркс. Навқиронлик йиллари. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (Москва). 22.45 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Қувноқлар даврасида. 12.00 — Сеҳрли тўн. Бадиий фильм. 13.15 — Абитуриентлар учун. Химия. 17.50 — Болалар учун фильм. 17.55 — Нурафшон давра. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Шахтёр» (Донецк). Танаффус пайтида — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистонда Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларига. 21.30 — Время. 22.00 — Озарбайжон телевидениесининг программаси.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ҳужжатли фильм. 20.35 — Физика. 21.35 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — Кўл бўйида. Бадиий фильм. 1-серия.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Олтин водий қўшиқлари. 9.30 — Ш. Алекперова ва Л. Шарипова куйлайди. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари. 13.30 — Фарғона энергетиклари, сизлар учун. 14.00 — Суғориладиган ерларда дон етиштириш тажрибалари. 18.50 — Ёшлик. 19.45 — Сўнгги ахборот. 20.10 — Футбол бўйича мамлакат чемпионати. «Пахтакор» — «Шахтёр» (Донецк). 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — «Гўзал» ансамблининг солистлари ижро этади. 23.20 — Дам олиш концерти.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/VI да **Ўжарлар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА **«Кўзга кўринмас одам» фантастик-саргузаштли аттракционнинг гастроллари** (19.30).

Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти ва «Фан ва турмуш» журнали редакцияси коллективлари журналнинг бўлим редактори Ҳ. Дўстмуҳамедовга отаси

Наби ДЎСТМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат университетининг математика факультети коллективи шу факультетнинг катта ўқитувчиси, физика-математика фанлари кандидати Ш. А. Исматуллаевга отаси

Асад ИСМАТУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-32; Андижон — 4-48-85. Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02040. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Б. — 127. 12